

Arbejdsrettens dom af 7. januar 2016

I sag nr.: AR2014.0647

FTF

for

Finansforbundet

(advokat Helle Hjorth Bentz)

mod

Finanssektorens Arbejdsgiverforening

på egne vegne og

for

Skandinavisk Data Center A/S

(advokat Merete Preisler)

Dommere: Nils Juhl Andreasen, Louise Dalager, Carsten Holm, Benny Rosberg, Oliver Talevski (retsformand), Bo Vistisen og Nicolai Westergaard

Indledning

Sagen angår overordnet set spørgsmålet om bod for påstået overtrædelse af dagældende hovedaftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og Finansforbundet. Det er FTF's opfattelse, at hovedaftalen er overtrådt i to henseender i forbindelse med Skandinavisk Data Center A/S' (SDC's) overgang fra en lokal virksomhedsoverenskomst (VOK) til de centrale overenskomstparters standardoverenskomst (STOK) i 2014. Overgangen skete ikke i enighed mellem parterne og er omfattet af dagældende § 8, stk. 4, i hovedaftalen.

FTF mener for det første, at det udgør et brud på dagældende § 8, stk. 4, at overgangen ikke skete ud fra princippet om omkostningsneutralitet. FTF mener for det andet, at det udgør et brud på dagældende § 8, stk. 4, sidste pkt., at SDC og FA ikke på eget initiativ involverede Finansforbundet i arbejdet med at finde rimelige overgangsløsninger. Det er heroverfor FA's opfattelse, at der ikke efter dagældende § 8, stk. 4, gælder et princip om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK, og at det derfor ikke udgjorde et brud på bestemmelsen, at overgangen ikke skete efter dette princip. FA mener endvidere, at hverken SDC eller FA efter dagældende § 8, stk. 4, sidste pkt., var forpligtet til på eget initiativ at inddrage Finansforbundet i at bistå med at finde rimelige overgangsløsninger.

Som det fremgår, forudsætter en stillingtagen til bodsspørgsmålet, at det forinden afklares, hvordan dagældende hovedaftales § 8, stk. 4, skal fortolkes i de to nævnte henseender.

Påstande

Klager, FTF for Finansforbundet, har nedlagt påstand om, at Skandinavisk Data Center A/S skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat alvorlig bod til Finansforbundet for at have begået brud på parternes hovedaftale, og at Finanssektorens Arbejdsgiverforening for meddelagtighed i de begåede brud skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat alvorlig bod til Finansforbundet.

De indklagede, Finanssektorens Arbejdsgiverforening på egne vegne og for Skandinavisk Data Center A/S, har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært bortfald af bod, og mere subsidiært betaling af en beskeden ordensbod.

Sagsfremstilling

1. Reglerne om overgang fra VOK til STOK

Virksomheder, der er medlemmer af FA, er omfattet af den til enhver tid gældende hovedaftale samt standardoverenskomsten (STOK). Som alternativ til STOK har parterne mulighed for at indgå en virksomhedsoverenskomst (VOK). VOK kan kun indføres ved enighed mellem parterne.

Reglerne i § 8 i hovedaftalen mellem FA og Finansforbundet beskriver fremgangsmåden ved overgang fra VOK til STOK. Hvis parterne er enige om overgang fra VOK til STOK og om principperne herfor, følges den procedure, der fremgår af hovedaftalens § 8, stk. 2.

Hvis parterne ikke er enige om overgang fra VOK til STOK, skal reglerne i hovedaftalens § 8, stk. 3-4, følges. Disse regler havde i 2014, hvor overgangen fra VOK til STOK i denne sag fandt sted, følgende ordlyd:

”Stk. 3. Såfremt der ikke opnås enighed om en ny virksomhedsoverenskomst, kan hver af parterne begære mægling med deltagelse af organisationerne. Begæring herom skal fremsættes skriftligt af den pågældende organisation over for den modstående organisation, og begæringen skal være den modstående organisation i hænde senest 14 dage efter, at uenighedsprotokollat er underskrevet, eller uenighed på anden måde er konstateret. Mægling skal herefter afholdes senest 14 dage efter begæringens

modtagelse. Såfremt der ikke er opnået enighed senest 14 dage efter mæglingens påbegyndelse, afgøres sagen ved faglig voldgift. Begæring herom skal fremsættes skriftligt af den respektive organisation. Såfremt mægling ikke er gennemført, afgøres sagen ligeledes ved faglig voldgift.

Stk. 4. Kan der ved to på hinanden følgende overenskomstfornyelser ikke opnås enighed om vilkårene for fornyelse af virksomhedsoverenskomsten, kan reglerne i stk. 3 om indbringelse for en voldgiftsret ikke anvendes. Parternes overenskomstforhold erstattes i så fald af standardoverenskomsten, som får virkning senest 6 måneder efter udløbet af den opsagte overenskomst. I perioden fra virksomhedsoverenskomstens udløb til omfattelse af standardoverenskomsten reguleres lønningerne i overensstemmelse med de i standardoverenskomsten fastsatte generelle lønforbedringer. Organisationerne bistår i perioden med at finde rimelige løsninger.”

I 2014 blev der til hovedaftalens § 8, stk. 4, føjet en bemærkning, der trådte i kraft den 1. januar 2015, dvs. efter overgangen fra VOK til STOK i den foreliggende sag. Bemærkningen har følgende ordlyd:

”Bemærkning

Organisationerne bistår i perioden med at finde rimelige løsninger til at gennemføre overgangen fra virksomhedsoverenskomst til standardoverenskomst.

Rimelige løsninger bygger på princippet om, at overgangen skal tilgodese begge parter ligeligt og ud fra en helhedsvurdering. I helhedsvurderingen indgår på den ene side en samlet opgørelse af samtlige løn- og ansættelsesvilkår i virksomhedsoverenskomsten i forhold til standardoverenskomsten og på den anden side hensynet til virksomhedens drift.

Denne bemærkning træder i kraft fra og med 1. januar 2015.”

FA fik ved Arbejdsrettens dom af 18. december 2013 i sag AR2013.0251 medhold i, at ”det første klip” i denne sag måtte anses for brugt, jf. § 8, stk. 3. Det er derfor § 8, stk. 4, som nu er relevant for overgangen fra VOK til STOK.

2. Andre relevante regler og oplysninger om baggrunden for overgang fra VOK til STOK mv. Adgangen til at indgå VOK som alternativ til STOK blev indført pr. 1. april 2001, hvor overenskomststrukturen blev lavet om.

Fra samme dato blev der indført regler om overgang fra STOK til VOK, jf. § 7, stk. 12, i STOK 2014, der har følgende ordlyd:

”Stk. 12. Der kan ikke ud fra en bruttolønsbetragtning, dvs. løn inkl. arbejdsgiverens pensionsbidrag, ske lønedsættelser som følge af overgang til det ny lønsystem.”

Steen A. Rasmussen, som repræsenterede FA under forhandlingerne om en ny overenskomststruktur i 2001, har i en artikel, der er trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2001B s. 345 ff., anført, at årsagen til, at man falder tilbage til STOK efter hovedaftalens § 8, stk. 4, var, at

”Finansforbundet ikke kunne leve med, at man ikke kunne komme ud af en virksomhedsoverenskomst igen. Man ønskede altså en form for fortrydelsesret.”

Der er under sagen for Arbejdsretten fremlagt eksempler på overgang fra VOK til STOK i andre virksomheder. Der var i alle tilfælde enighed mellem parterne om overgangen og principperne herfor, jf. hovedaftalens § 8, stk. 2, og alle overgange har efter det oplyste fundet sted ud fra princippet om omkostningsneutralitet.

3. De centrale overenskomstforhandlinger i 2013-2014

I forbindelse med de centrale overenskomstforhandlinger i 2013-2014 blev der bl.a. nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Finansforbundet og FA.

Formålet med arbejdsgruppens første møde, der blev afholdt i slutningen af oktober 2013, var at gennemgå kravene til den nye STOK. Finansforbundet havde bl.a. stillet krav nr. 1-5-215, som Finansforbundet opfattede som et krav om præcisering af rammebestemmelserne. Kravet gik ud på, at § 7, stk. 12, i STOK skulle formuleres således (den foreslåede nye tekst er i kursiv):

”Stk. 12. Der kan ikke ud fra en bruttolønsbetragtning, dvs. løn inkl. arbejdsgiverens pensionsbidrag, ske lønedsættelser som følge af overgang til det ny lønsystem, *eller ved overgang fra virksomhedsoverenskomst til standardoverenskomsten.*”

FA afviste dette krav. FA mente, at der ikke var tale om en præcisering, men om indholdsmæssigt nye regler affødt af den foreliggende sag om SDC's overgang fra VOK til STOK.

Finansforbundet opsigte ved brev af 5. november 2013 bl.a. STOK og de dagældende virksomhedsoverenskomster.

Finansforbundet ændrede efterfølgende krav nr. 1-5-215 til følgende bemærkning til hovedaftalens § 8, stk. 4:

”Organisationerne er enige om, at der ved overgang fra VOK til STOK skal indgås en overgangsftale, der bygger på princippet om, at overgangen ikke må medføre, at medarbejdernes vilkår samlet set forringes.”

FA afviste også dette krav. FA anførte efter det oplyste bl.a., at der reelt var tale om et spørgsmål om ændring af hovedaftalen, som formelt set ikke var til forhandling.

Overenskomstforhandlingerne fortsatte i forligsinstitutionen. I den forbindelse fremlagde FA et dokument af 6. marts 2014 fra SDC's adm. direktør Jesper Scharff, som ikke var medlem af forhandlingsdelegationen, med følgende ordlyd:

”Erklæring

Vedrørende SDC's forhandling af virksomhedsoverenskomst 2014

Undertegnede, administrerende direktør Jesper Scharff, bekræfter hermed, at SDC – i forbindelse med fornyelse af virksomhedsoverenskomsten og det forventede krav om overgang fra virksomhedsoverenskomst til standardoverenskomst – er indstillet på at forhandle med personaleforeningen med henblik på at opnå en løsning.

Det er mit mål, at der på den ene side skal henses til medarbejdernes samlede løn- og ansættelsesvilkår i forhold til standardoverenskomsten og på den anden side virksomhedens behov for fleksibilitet og konkurrenceevne.”

FA fremlagde endvidere samme dag et forslag til bemærkning til § 8, stk. 4. Denne bemærkning, som blev vedtaget, er citeret under afsnit 1 ovenfor.

4. Det efterfølgende forløb

Efter at Finansforbundet og FA i marts 2014 havde afsluttet forhandlingerne om en ny STOK, var der forhandlinger mellem SDC og Finans/SDC-klubben (tillidsrepræsentanterne) vedrørende spørgsmålet om fornyelse af VOK og om overgangsbetingelserne fra VOK til STOK. Der blev i den forbindelse afholdt et indledende møde i april 2014 og tre møder i maj 2014.

Det fremgår af mødereferaterne bl.a., at det var Finans/SDC-klubbens overordnede synspunkt, at der ikke måtte ske forringelser af medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår i forbindelse med en eventuel overgang fra VOK til STOK. SDC lagde på den anden side ikke skjul på, at virksomheden ønskede at overgå til STOK af konkurrencemæssige hensyn, således at SDC fik samme vilkår som de øvrige aktører på det danske marked. SDC ønskede at drøfte rimelige overgangsløsninger. De lokale parter kunne ikke nå til enighed og besluttede at inddrage FA og Finansforbundet med henblik på mægling.

Der blev afholdt et mæglingsmøde den 12. juni 2014, som ifølge mødereferatet mundede ud i, at de lokale forhandlinger om overgangsbetingelserne fra VOK til STOK skulle genoptages snarest.

SDC og Finans/SDC-klubben afholdt herefter to møder i juni 2014, men kunne fortsat ikke blive enige om overgangsbetingelserne, og på et mæglingsmøde den 26. juni 2014 måtte FA og Finansforbundet konstatere, at mæglingen måtte anses som afsluttet i uenighed, jf. hovedaftalens § 8, stk. 4. Ifølge referatet fra dette møde tilkendegav SDC, at VOK ville blive erstattet af STOK pr. 1. oktober 2014, og at SDC ville anvende rimelige overgangsløsninger. Finansforbundet påpegede i den forbindelse, at organisationerne i perioden frem til overgangen til STOK ifølge hovedaftalens § 8, stk. 4, bistod med at finde rimelige løsninger.

SDC orienterede ved brev af 27. juni 2006 medarbejderne om, at VOK ville blive erstattet med STOK pr. 1. oktober 2014, og at virksomheden i perioden frem til 1. oktober 2014 ville arbejde med at finde rimelige overgangsløsninger. Det forventedes, at ledelsen kunne præsentere hovedpunkterne heri ultimo august 2014.

Ved brev af samme dato orienterede Bettina Lau, der var formand for Finans/SDC-klubben, medarbejderne om forhandlingsforløbet, og at man fra 1. oktober 2014 ville overgå til STOK. Hun anførte videre bl.a., at ”vi påtænker at afholde medlemsmøde i august måned”.

FA sendte den 27. august 2014 en invitation til Finansforbundet om et møde hos SDC til afholdelse den 3. september 2014.

På et møde vist nok samme dag – den 27. august 2014 – blev SDC's medarbejdere orienteret om overgangen fra VOK til STOK og om den overgangsordning, som ledelsen havde fundet. Af slides fra mødet fremgår bl.a. følgende om hovedpunkterne i overgangsordningen:

”...

Arbejdstid

Ændres for alle pr. 1. oktober 2014 – med kompensation

...

Forøgelse af den ugentlige effektive arbejdstid med 1 time (fra 35 til 36 timer) kompenseres forholdsmæssigt i lønnen.

Dette betyder, at din løn stiger med 2,86 % pr. 1.10.14

...

Løn

Overgang til standardoverenskomstens lønsystem

Nuværende ansatte overflyttes til standardoverenskomstens lønsystem

Er du ansat før 1. oktober 2014, vil du blive overflyttet til standardoverenskomstens lønsystem med virkning pr 1. oktober 2014.

Overflytningen ændrer ikke din løn i kroner, det er alene en teknisk ændring af lønniveauet og løntrin.

Alle medarbejdere vil blive individuelt indplaceret i henhold til standardoverenskomsten, så du opnår præcis samme løn som nu (dog med regulering for forøget arbejdstid).

...

Ændring fra bagud til forud lønnet

Vi har i dag en blanding af forud- og bagudrettet lønudbetaling.

Pr. 1. oktober 2014 vil lønudbetalingen blive harmoniseret til at ske månedsvist forud (undtaget studentermedhjælpere og servicemedarbejdere).

Pension

Med overgangsordning for nuværende ansatte

Overgangsordning for nuværende ansatte

Er du ansat før 1. oktober 2014 opretholdes nuværende pensionssatser til og med den 30. juni 2015.

Pr. 1. juli 2015 ændres arbejdsgiverbidraget til standardoverenskomstens sats på 11% Dit eget bidrag på 5,25% vil være uændret.

Har du i dag en højere sats på eget bidrag (6,25%) vil dette ligeledes blive nedsat pr. 1.7.2015 til 5,25%.

Du har fortsat muligheden for at foretage ekstra, frivillig indbetaling til pensionsordning over lønnen.

...

6. ferieuge

Alle kan fortsat få den 6. ferieuge, og mange får valgfrihed

Valgfrihed for de fleste

Ved overgang til standardoverenskomsten vil mange skulle vælge om der ønskes

- 5 ugers ferie og overarbejdsbestemmelser (honorering 1:1½ - 1:2) eller
 - 6 ugers ferie og merarbejdsbestemmelser (honorering 1:1).
- De der ikke har valgfriheden, vil fortsat få den 6. ferieuge tildelt.

...
Valget vil have virkning pr. 1. januar 2015.
...”

Ved mail af 28. august 2014 til FA i anledning af mødeinvitationen forbeholdt Finansforbundet sig sin retsstilling, idet forbundet ikke fandt, at orienteringen opfyldte hovedaftalens bestemmelse i § 8, stk. 4, sidste pkt., hvorefter organisationerne bistår med rimelige løsninger.

Efter orienteringsmødet den 3. september 2014 sendte FTF ved brev af 5. september 2014 en fællesmødebegæring til FA som følge af en indberetning fra Finansforbundet om, at såvel FA som SDC havde begået brud på hovedaftalens § 8 ved ikke at inddrage Finansforbundet i at bistå med at finde rimelige løsninger.

Ved brev af 10. september 2014 indkaldte FA Finansforbundet til møde om rimelige overgangsløsninger og foreslog en række mødedatoer. FA henviste til, at Finansforbundet under orienteringsmødet den 3. september 2014 havde givet udtryk for, at det ikke var for sent, men at det kunne nås endnu at finde rimelige overgangsløsninger. Der blev i anledning heraf afholdt møde den 12. september 2014. Det fremgår af mødereferatet bl.a., at Henrik Buchholt Bach fra SDC oplyste, at virksomheden var gået langt i bestræbelserne for at finde endelige løsninger i et forhandlingsforløb, der havde fundet sted i perioden fra den 23. april frem til den 26. juni 2014. Virksomheden var derfor ikke indstillet på at lave væsentlige ændringer ud over eventuelle justeringer i det omfang, disse kunne bidrage til fortsat rimelige løsninger i forbindelse med overgangen til STOK. Finansforbundet anførte, at man fortsat havde et ønske om at bistå med rimelige løsninger, og forbundet redegjorde endvidere for de retlige mangler, som virksomhedens overgangsordninger efter forbundets opfattelse led af. FA delte ikke Finansforbundets opfattelse af de retlige mangler og tilkendegav, at det foreliggende resultat gav udtryk for rimelige løsninger, men også at man ville forholde sig til det fra Finansforbundet anførte om retlige mangler i en fortsat dialog.

Fællesmødet mellem FTF og FA blev afholdt den 18. september 2014. FTF gav under mødet udtryk for, at FA og SDC have overtrådt hovedaftalens § 8, stk. 4, sidste pkt., ved i perioden

fra den 26. juni 2014 til den 1. oktober 2014 at have undladt at inddrage Finansforbundet i at bistå med at finde rimelige løsninger om overgangen fra VOK til STOK. FA var ikke enig i, at FA eller SDC havde overtrådt den nævnte bestemmelse. FA bestred i øvrigt, at FA efter mæglingens afslutning den 26. juni 2014 havde bistået SDC's ledelse med at fastsætte kriterierne for overgangen til STOK. SDC havde selvstændigt, som deres ubestridte ret, forberedt rimelige løsninger med henblik på overgang til STOK.

Ved brev af 22. september 2014 indkaldte FA på ny Finansforbundet til møde om bistand til at finde rimelige løsninger. Der blev foreslået en række mødedatoer. Finansforbundet svarede ved brev af 23. september 2014 bl.a., at virksomheden denne gang skulle være repræsenteret ved deltagere, der var udstyret med den fornødne prokura til at indgå aftaler med bindende virkning, idet forbundet ikke ønskede at deltage i ”skinforhandlinger”.

Ved brev af 24. september 2014 svarede FA, at organisationernes opgave efter § 8, stk. 4, er at bistå de lokale parter med rimelige løsninger – og ikke egentlige forhandlinger. Desuagtet foreslog FA nogle temaer til drøftelse, som f.eks. ferieovergangsregler samt uddannelsesfond. FA hørte gerne, hvilke temaer Finansforbundet måtte ønske drøftet.

Det sidste møde inden overgangen til STOK blev afholdt den 25. september 2014 kl. 9. Det fremgår af mødereferatet bl.a., at SDC oplyste, at lønnen for oktober 2014 var kørt og ville være til rådighed for medarbejderne den 29. september 2014. Finansforbundet konstaterede i den forbindelse, at der var en række elementer, som burde drøftes, men som var omfattet af den beslutning, virksomheden nu havde truffet i og med, at der var kørt løn. Det fremgår endvidere af mødereferatet, at man drøftede uddannelsesfond og ferispørgsmål.

Finansforbundet foreslog med hensyn til ferie og administration af 6. ferieuge, at spørgsmålet blev forhandlet lokalt, hvilket SDC og FA var indstillet på. Mødet herom blev aftalt til samme dag kl. 14. Finansforbundet konstaterede desuden, at SDC og FA ikke havde bragt nye elementer på bordet, og oplyste videre, at der Finansforbundet bekendt ikke var andre væsentlige elementer, som krævede Finansforbundet og FA's bistand med hensyn til at finde rimelige løsninger. Finansforbundet forbeholdt sig sin retsstilling i enhver henseende med henblik på at videreføre sager ved relevante instanser.

Finansforbundet har i et notat af 23. oktober 2014 beregnet, at overgangen til STOK indebar en besparelse på 7,8 mio. kr. årligt, svarende til ca. 17.200 kr. årligt pr. medarbejder.

Forklaringer

Michael Budolfson har forklaret bl.a., at han er næstformand i Finansforbundet.

Under overenskomstforhandlingerne i 2013-2014 foreslog Finansforbundet, at princippet om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK blev udtrykkeligt fastsat i STOK eller i hovedaftalen. Dette var nødvendiggjort af, at forbundet i forbindelse med forhandlingerne om SDC's overgang fra VOK til STOK kunne konstatere, at den fælles forståelse, som parterne tidligere havde haft herom, åbenbart ikke længere var gældende. Det har aldrig været hensigten, at man skulle shoppe rundt mellem de forskellige overenskomster ud fra en økonomisk betragtning.

På et tidspunkt i løbet af forhandlingerne i forligsinstitutionen foreslog FA, at parterne mødtes i en politisk gruppe, fordi der nu skulle en politisk forhandling til. Solveig Ørteby mødtes som den eneste fra forbundet med John Lundsgaard og Anders Jensen. Den erklæring, som Jesper Scharff sendte til brug for mødet, opfattede han som en klar erkendelse af, at virksomheden anerkendte forbundets krav om omkostningsneutralitet, idet værdien af overenskomsten skulle være den samme før og efter overgangen fra VOK til STOK. Man skulle finde en afbalanceret helhedsløsning. FA's forslag til bemærkning til hovedaftalens § 8, stk. 4, som blev fremsat under mødet med Solveig Ørteby, var ligeledes udtryk for, at der skulle findes en afbalanceret helhedsløsning, således at værdien af overenskomsten var den samme før og efter overgang fra VOK til STOK. At ikrafttrædelsen var sat til den 1. januar 2015, skyldtes, at man ønskede at løse problemet generelt. Løsningen af den konkrete sag om SDC's overgang fra VOK til STOK fremgik af Jesper Scharffs erklæring. Han var herefter betrygget i, at parterne havde fælles intentioner. Det var tungtvejende for ham, at han vidste, at John Lundsgaard var formand for SDC, og at han havde været med i forhandlingsgruppen.

Kim Erdmann har forklaret bl.a., at han er faglig konsulent i Finansforbundet. Han har været ansat i forbundet siden 1988 og har varetaget de centrale og decentrale overenskomstforhandlinger fra 1995 til 2012.

Han deltog i forhandlingerne om indførelsen af den nye overenskomststruktur i 2001 og det omfattende udvalgsarbejde i to år forinden. Ved overgang fra STOK til VOK blev der indsat

en udtrykkelig bestemmelse om omkostningsneutralitet (§ 7, stk. 12). Formålet var at beskytte lønmodtagerne, så de ikke risikerede en lavere løn ved overgang fra STOK til VOK.

Man overvejede, hvad der skulle gælde den modsatte vej – ved overgang fra VOK til STOK. Overvejelserne mandede ikke ud i, at der blev indført en tilsvarende beskyttelse ved overgang fra VOK til STOK. Årsagen var, at parterne ikke ønskede at begrænse den decentrale overenskomstudvikling med risiko for at skabe ubalance i systemet. Der blev truffet et bevidst valg fra begge parter side. Selv om man ikke skrev noget, drøftede man alligevel, hvilke regler der skulle gælde ved tilbagegang til STOK i tilfælde af uenighed om overgangsbetingelserne. Man var enige om, at der i den forbindelse ikke kun var et spørgsmål om at beskytte medarbejderne, men også om at beskytte virksomhederne. Man skulle finde en helhedsløsning. Virksomhedernes bekymring ved overgang fra VOK til STOK behøvede ikke nødvendigvis at angå økonomi, men kunne f.eks. angå arbejdstidsbestemmelser eller lignende.

Lars Dahl Gulmann har forklaret bl.a., at han er jurist og underdirektør i Finansforbundet og har det administrative ansvar for overenskomstforhandlingerne.

Forbundet hørte ikke noget fra FA efter mæglingmødet den 26. juni 2014. Han havde heller ikke selv gjort noget, idet det efter hans opfattelse er virksomheden, der har pligt til at tage initiativ til drøftelse mellem parterne om rimelige løsninger.

Han har løbende møder med FA. Han havde et møde med Mariane Dissing den 22. august 2014. Det var et møde uden referat. Han er sikker på, at han på mødet nævnte sagen om SDC over for Mariane Dissing. Det var helt naturligt. Han sagde til hende, at FA burde sørge for, at der ikke blev begået brud på hovedaftalen og derfor tage initiativ til drøftelser. Hun tog det pænt. De plejede at notere sådanne ting ned og derefter vende tilbage.

Efter hans møde med Mariane Dissing indkaldte FA da også til et møde. Han var ikke selv med på det første møde, men deltog i de to næste møder.

Steven Vallik har forklaret bl.a., at han har været ansat i Finansforbundet siden 2011, fra 2012 som chefforhandler.

Han var med til at formulere krav nr. 1-5-215 om præcisering af rammebestemmelserne ved overgang fra VOK til STOK. De var meget opmærksomme på at skrive netop ”præcisering”. Hvis de stillede et krav om noget, de allerede havde i forvejen, men ikke fik det igennem under forhandlingerne, kunne de risikere ikke at have det krav længere. Finansforbundet stod fast på, at der var et princip om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK. Det var kun ved VOK, at man havde mulighed for at benytte den økonomiske ramme fra overenskomstforhandlingerne til andet end løn. Det kunne man ikke ved STOK.

Han deltog i mæglingmødet den 26. juni 2014. De startede i plenum, hvor Jesper Scharff helt åbent sagde, at der var tale om en spareøvelse. Det stod altså meget tidligt i forløbet klart, at SDC ønskede at benytte overgangen fra VOK til STOK for at spare.

Han tog ikke kontakt til FA hen over sommeren. Han var i kontakt med Bettina Lau i løbet af august og spurgte hende, om hun vidste, om der skete noget. Han nævnte også sagen for Lars Gulmann, da denne efterspurgte emner til sit møde med Mariane Dissing. Bettina Lau havde ikke hørt noget, før hun ringede til ham den 26. eller 27. august 2014, hvor tillidsrepræsentanterne var blevet præsenteret for nogle overgangsordninger, som SDC's ledelse havde besluttet, og som ville blive præsenteret for de øvrige medarbejdere senere samme dag eller dagen efter. Lige efter samtalen med Bettina Lau modtog han mødeindkaldelsen fra FA. Den reagerede han nok lidt skarpt på, fordi forbundet ikke havde deltaget ved formuleringen af disse overgangsordninger.

Han deltog i mødet den 3. september 2014. Han fremsatte på mødet bemærkninger om en række retlige problemstillinger, som nu verserer i det fagretlige system. FA svarede, at de havde hørt, hvad forbundet sagde. De tænkte fra forbundets side, at de hellere for en sikkerheds skyld måtte gøre det klart, at de mente det alvorligt. Derfor fik de udarbejdet fællesmødebegæringen. Han opfattede det sådan, at knæene begyndte at ryste hos FA efter modtagelsen af denne fællesmødebegæring. FA havde sagt, at de ville lytte, og han forventede derfor, at de kunne finde nogle løsninger. Men det skete overhovedet ikke.

Bettina Lau har forklaret bl.a., at hun er ansat hos SDC, hvor hun har været i mange år. Hun er formand for Finans/SDC-klubben.

Finans/SDC-klubben var ikke inddraget i fastsættelsen af de overgangsprincipper, der ultimo august 2014 blev fremlagt for medarbejderne. Hun genkender noget af det fra forhandlingerne i foråret 2014, men det var ikke noget, parterne var nået til enighed om. Medarbejderne havde fået indkaldelse til mødet kort før klubbens møde med ledelsen. Det var derfor hendes opfattelse, at indholdet ikke kunne forhandles, men hun spurgte ikke ind til det.

John Lundsgaard har forklaret bl.a., at han er direktør i Spar Nord Bank. Han har været medlem af FA's bestyrelse siden 2002. Han var med i forhandlingsudvalget i 2014 og et par gange tidligere.

I 2014 kom SDC-sagen til at spille en rolle, idet sagen var med allerede i nogle indledende krav under forhandlingerne i en nedsat arbejdsgruppe. Man ville have samme vilkår ved overgang den ene vej og den anden vej. Han havde ikke selv været med i arbejdsgruppen. Han anså ikke kravet for rimeligt, da det, der var til forhandling, var overenskomsten, men kravet vedrørte reelt hovedaftalen og dermed noget helt andet. FA var ikke var indstillet på at forhandle hovedaftalen.

Under forligsinstitutionens behandling af sagen fik de på et tidspunkt at vide af forligsmanden, at "de skulle se at få det fikset". De fik erklæringen fra Jesper Scharff, som han opfattede som en tilkendegivelse af, at virksomheden ville behandle medarbejderne ordentligt, men også tage hensyn til virksomhedens drift. Erklæringen var helt sikkert ikke et udtryk for omkostningsneutralitet.

Til sidst havde Anders Jensen, Solveig Ørteby og han et møde. De talte om, at SDC var villig til at forhandle. Han og Anders Jensen har ikke sagt, at erklæringen fra Jesper Scharff var udtryk for omkostningsneutralitet. FA ville gerne sikre et balanceret resultat ved SDC's overgang fra VOK til STOK, men FA ville ikke foregribe resultatet ved at lægge begrænsninger på forhandlingerne mellem de lokale parter. Han mener bestemt, at det blev påpeget, at det skulle være en helhedsløsning for begge parter. Som han husker det, var han ikke med til at formulere teksten til bemærkningen til hovedaftalens § 8, stk. 4.

Kent Petersen har forklaret bl.a., at han er formand for Finansforbundet. Han har siddet som centralforhandler i længere årrække.

Han var med til at forhandle den nuværende overenskomststruktur på plads i 2001. Han mødtes med Steen A. Rasmussen. Branchen var i forandring. Der var brug for større fleksibilitet. Nye virksomheder havde brug for deres eget lønsystem eller deres egne arbejdstidsbestemmelser.

Der var mange drøftelser om hovedaftalens § 8. I tilfælde af uenighed om fornyelse af VOK blev man enige om at falde tilbage til STOK, jf. § 8, stk. 4. Det var Finansforbundet, som anbefalede en sådan model, fordi alle kendte til STOK, således at det var trygge rammer, man kunne vende tilbage til. Der skulle laves en rimelig overgangsløsning, idet man skulle finde en balance, så ingen ville miste noget væsentligt i forhold til tidligere. Der skulle ikke være drastiske forandringer ved at gå fra det ene system til det andet. Ved overgang fra STOK til VOK gælder et princip om omkostningsneutralitet, jf. § 7, stk. 12, i STOK, som han også var med til at lave. Selv om det ikke fremgår udtrykkeligt af hovedaftalens § 8, stk. 4, var der en klar forståelse af, at det var samme princip, der gælder, når man går den modsatte vej, altså fra VOK til STOK. Det har aldrig været meningen, at folk skulle gå ned i løn. De regnede med, at det ville være spørgsmålet om ændring af arbejdstid mv., som ville være relevant, når man drøftede overgang fra VOK til STOK. Løntænkning var langt væk. Virksomheden skulle ikke kunne spekulere i at gå over til STOK. Princippet om omkostningsneutralitet kaldes i dag også for balanceprincippet.

Efter hans opfattelse er Finansforbundets krav om at anvende princippet om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK, som blev fremsat i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2013-2014, ikke udtryk for en ændring af retstilstanden, men alene udtryk for en præcisering heraf. Præciseringen var foranlediget af denne sag, hvor SDC ikke ønskede at anvende princippet om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK. Selv om den endelige løsning i form af bemærkningen til hovedaftalens § 8, stk. 4, efter sin ordlyd ikke svarer til Finansforbundets forslag, er bemærkningen efter hans opfattelse alene en præcisering af, at princippet om omkostningsneutralitet gælder. Det var nødvendigt med denne bemærkning og i øvrigt med erklæringen fra SDC's administrerende direktør, fordi Finansforbundet ellers var meget skeptisk over for at diskutere puljer til lokalforhandlinger.

Solveig Ørteby har forklaret bl.a., at hun har været næstformand for Finansforbundet siden 2010. Før da arbejdede hun i det decentrale faglige system, der bl.a. omfattede Danske Bank-koncernen.

I forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2013-2014 fremsatte Finansforbundet forslag til ny § 7, stk. 12, i STOK. Dette var nødvendigt som følge af, at SDC ikke ønskede at anvende princippet om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK. Der var alene tale om en præcisering af den allerede gældende retstilstand. Det lykkedes ikke at få vedtaget Finansforbundets forslag.

Forligsinstitutionen blev inddraget i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2014, og en af knasterne var spørgsmålet om overgang fra VOK til STOK. Forligsmanden opfordrede dem til at finde en løsning. Den 6. marts 2014 om aftenen mødtes hun med Anders Jensen og John Lundsgaard. Juristerne var ikke med. Mødet foregik i en rolig atmosfære. Hun sagde under mødet, at de blev nødt til at få Jesper Scharff tilbage til forhandlingsbordet, hvis der skulle findes en løsning på udfordringerne. Herefter kom den skriftlige erklæring fra Jesper Scharff, og FA kom efterfølgende også med forslaget til en bemærkning til hovedaftalens § 8, stk. 4, fordi FA ønskede at finde en generel løsning uafhængig af SDC-sagen. De talte om, at bemærkningen allerede svarede til, hvad der var gældende. Hun var ikke i tvivl om, at princippet om omkostningsneutralitet var gældende.

Jesper Scharff har forklaret bl.a., at han har været administrerende direktør for SDC siden januar 2013. Han var ikke involveret i sagen, der endte med Arbejdsrettens dom af 18. december 2013.

Erklæringen af 6. marts 2014 skrev han efter telefonisk at have talt med John Lundsgaard. Det var ikke et problem at afgive denne erklæring, som udtrykker sagens kerne. Han ville gerne forhandle og være lydhør over for medarbejderne, men der skulle også tages hensyn til virksomhedens drift, således at SDC ikke betalte mere for samme ydelser end konkurrerende virksomheder. Han har ikke givet tilsagn om en omkostningsneutral løsning. Tværtimod. De skulle finde en løsning, som var på niveau med markedet.

Det er hans opfattelse, at medarbejderne syntes, at de løsninger om overgang fra VOK til STOK, som SDC præsenterede på orienteringsmøder efter, at forhandlingerne om fornyelse af

VOK brød sammen, var fair og rimelige. Han har ikke haft kontakt til FA vedrørende udarbejdelsen af løsningerne. Hvis Finansforbundet havde ønsket at bistå med at finde rimelige overgangsløsninger, havde det været helt i orden.

Anders Jensen har forklaret bl.a., at han er koncerndirektør i Nykredit. Han har siddet i FA's bestyrelse fra 2007-2014. Han var næstformand i 2014.

Han var involveret i overenskomstforhandlingerne i 2014. Han blev opmærksom på, at Finansforbundet forstod udtrykket "rimelige løsninger" i hovedaftalens § 8, stk. 4, ved overgang fra VOK til STOK ret snævert. Forbundet ønskede ingen forringelser på lønsiden. FA udlagde udtrykket "rimelige løsninger" mere symmetrisk, sådan at der skulle tages hensyn til begge sider – både virksomheden og medarbejderne.

I forligsinstitutionen lagde forligsmanden pres på dem, så der kunne skabes en løsning. De fik derfor Jesper Scharff til at skrive en erklæring. Formålet med den var at sende et signal om, at SDC ville følge en proces, hvor reglerne blev efterlevet. Erklæringen var en gentagelse af, hvad de mange gange havde sagt mundtligt.

Finansforbundet ønskede en generel løsning, og FA foreslog så bemærkningen til hovedaftalens § 8, stk. 4, hvorved Jesper Scharffs erklæring reelt blev ophøjet til overenskomstekst. Ikrafttrædelsestidspunktet var den 1. januar 2015, fordi FA ikke ønskede at blande sig i den verserende sag. Tvisten for SDC skulle løses via erklæringen – ikke via bemærkningen til § 8, stk. 4. Erklæringen og bemærkningen blev fremsat under mødet med Solveig Ørteby. Begge dele taler i klart sprog om symmetri – om at finde en balance under hensyntagen til begge parter interesser. Han kan ikke se, at Finansforbundet kan få det indtryk, at erklæringen eller bemærkningen udtrykker et princip om økonomisk neutralitet. Det har aldrig været meningen.

Lone Dahl Bilstrup har forklaret bl.a., at hun har været Senior HR Partner hos SDC siden 2013. Hun kom fra finanssektoren, hvor hun havde arbejdet med STOK i mange år.

I foråret 2014 var der lokale forhandlinger mellem SDC og Finans/SDC-klubben. Det første klip for overgang fra VOK til STOK lå fast, jf. Arbejdsrettens dom af 18. december 2013. Jesper Scharffs skriftlige erklæring var kendt, og begge parter tog udgangspunkt i den. De ville meget gerne lave en lokal løsning. Der var 6 lokale forhandlingsmøder. Generelt var

stemningen god med en gensidig respekt ved forhandlingerne. Der var en fælles forståelse om et fælles mål. De havde et opstartsmøde i april 2014, hvor de aftalte, at man udvekslede synspunkter, inden de reelle forhandlinger begyndte i maj 2014.

Det viste sig ret hurtigt under forhandlingerne, at de store knaster var arbejdstid, pension og den 6. ferieuge. Der kom ikke så mange løsninger fra den anden side af bordet, idet man blot ville have status quo. Finansforbundet var ikke repræsenteret, men klubben havde tæt kontakt til forbundet. Under mæglingsmødet 12. juni 2014 var der enighed om at prøve lokalt en gang til. Det rykkede imidlertid ikke noget. De var for langt fra hinanden.

SDC's overvejelser over rimelige løsninger tog udgangspunkt i de mange forhandlinger, der havde været inden slutningen af juni 2014. SDC gennemgik punkterne et for et. SDC havde ikke kontakt til Finansforbundet og fik heller ikke nogen henvendelse fra Finansforbundet. SDC havde ikke behov for bistand. Hun havde selv et indgående kendskab til STOK. SDC havde dog kontaktet Flemming Friis Larsen fra FA om nogle tekniske ting, men ikke om hovedpunkterne i overgangsløsningen. Det stod SDC selv for.

Hovedpunkterne i overgangsløsningen blev præsenteret for tillidsmændene og dernæst for medarbejderne ultimo august 2014. Hun syntes, at overgangsløsningerne var rimelige og fair. Der var ikke tale om en ren overgang. F.eks. lod SDC de højere pensionssatser fra VOK køre videre i en overgangsperiode. Der var ikke de store kommentarer til præsentationen, men der var heller ikke de store overraskelser, da de i løbet af foråret havde diskuteret det meste.

FA og Finansforbundet blev orienteret om overgangsløsningerne den 3. september 2014. Steven Vallik fra Finansforbundet havde nogle spørgsmål, men han sagde samtidig, at det ikke var for sent at forhandle.

Mariane Dissing har forklaret bl.a., at hun er administrerende direktør i FA, hvor hun har været ansat i mere end 20 år.

Hun var ikke involveret i forhandlingerne om den nye overenskomststruktur i 2001. Men efter hendes mening blev der i den forbindelse ikke aftalt et princip om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK. Finansforbundet var fuldstændigt klar over, at man ved

overgang fra VOK til STOK ville kunne miste alle de goder, man havde efter VOK. SDC har efter hendes opfattelse levet op til erklæringen af 6. marts 2014.

FA var ikke involveret i at finde rimelige løsninger ved overgang fra VOK til STOK i denne sag. FA indkaldte Finansforbundet til et møde den 3. september 2014. Det er første gang, at organisationerne blev informeret om de løsninger, SDC havde fundet. Efter hendes opfattelse skal hovedaftalens § 8, stk. 4, sidste pkt., forstås således, at organisationerne står til rådighed, hvis der er brug for det. Der er ikke nogen pligt for virksomheden eller FA til at indkalde Finansforbundet til møde.

Fleming Friis Larsen har forklaret bl.a., at han har været seniorkonsulent i FA. Han gik på pension i maj 2015.

FA havde stort set ikke nogen kontakt til SDC fra slutningen af juni 2014, hvor forhandlingerne brød sammen, indtil SDC ultimo august 2014 præsenterede den overgangsløsning, man havde arbejdet med. FA kom i denne periode ikke med forslag til rimelige overgangsløsninger.

Mariane Dissing og han blev i slutningen af august 2014 enige om, at det var hensigtsmæssigt at afholde et møde med Finansforbundet om de overgangsløsninger, SDC havde fundet. Baggrunden herfor var en drøftelse, Mariane Dissing havde med Lars Gulmann i august 2014. Mødet med Finansforbundet blev holdt den 3. september 2014. Der blev herefter foreslået flere møder. FA efterlyste flere gange konstruktive løsninger fra Finansforbundet, men der kom ikke noget konkret, men kun antydninger af retlige mangler ved overgangsløsningerne.

Parternes anbringender

Klager har – til støtte for synspunktet om omkostningsneutralitet – navnlig anført, at § 8 i parternes hovedaftale om overgang fra VOK til STOK skal forstås således, at hverken a-siden eller b-siden skal have økonomisk fordel eller ulempe af at overgå fra den ene til den anden overenskomst.

Muligheden i parternes hovedaftale for at være på VOK er ikke tilvejebragt af økonomiske hensyn. Dette understøttes af, at det centrale forhandlingssystem sikrer, at den centralt forhandlede økonomiske ramme skal opfyldes af virksomheder på såvel STOK som VOK.

Når hovedaftalens parter aftaler, at den økonomiske ramme kan bruges til andet end løn i forbindelse med de lokale parters fornyelse af VOK, indebærer det, at medarbejderne på den pågældende virksomhed skal kompenseres til samme værdi. FA anerkender herved, at de goder, der er opnået i VOK, udgør velerhvervede goder, som ikke ensidigt kan fjernes ved overgang til STOK. SDC har i øvrigt ikke levet op til Jesper Scharffs erklæring af 6. marts 2014.

Ved alle hidtil aftalte overgange fra VOK til STOK har parterne aftalt kompensation for opnåede goder, hvorved parterne har handlet ud fra den fælles opfattelse, at en overgang skulle være økonomisk neutral. Dette understøtter, at FA nu har ændret opfattelse.

Klager har – til støtte for synspunktet om SDC's og FA's pligt til at inddrage Finansforbundet med at finde rimelige løsninger – navnlig anført, at det følger af parternes hovedaftale, at organisationerne skal bistå med rimelige løsninger, og at dette gælder hele perioden fra VOKs ophør til det tidspunkt, hvor virksomheden bliver omfattet af STOK, jf. § 8, stk. 4, sidste pkt.

I bestemmelsens ordlyd ligger en forpligtelse til at inddrage Finansforbundet også i forbindelse med tilvejebringelse af overgangsordninger. Det er således ikke alene en forpligtelse for organisationerne til at deltage i mægling. Klager har gjort de indklagede opmærksom på denne forståelse af hovedaftalen. Ved ikke at tage forbehold for en anden forståelse eller bestride den på tidspunktet for mæglingens afslutning har de indklagede i realiteten tilsluttet sig denne forståelse.

De indklagede traf i fællesskab endelig beslutning om overgangsbestemmelserne inden den 27. august 2014, på hvilket tidspunkt disse overgangsbestemmelser blev endeligt præsenteret for medarbejderne, og det uden at de indklagede så meget som forsøgte at inddrage det klagende forbund. De indklagede har herefter ikke haft nogen reel intention om at inddrage klager med henblik på at finde rimelige løsninger og har ej heller udvist reel forhandlingsvilje, hvilket bestyrkes af, at de indklagede, selv om de har indkaldt til møder, ikke har været villige til at ændre noget som helst i de besluttede overgangsbestemmelser.

Når en overenskomst er opsagt til fornyelse, er det den part, der ønsker at overgå fra VOK til STOK, samt FA, der har pligt til at påse, at den aftalte fagretlige procedure med inddragelse af organisationerne med henblik på at finde rimelige løsninger iagttages og iværksættes.

Klager har – for så vidt angår spørgsmålet om bodens størrelse – navnlig anført, at det er en skærpende omstændighed, at FA aktivt har medvirket til hovedaftalebrud. Boden bør derfor være alvorlig også for FA's vedkommende.

De indklagede har – for så vidt angår spørgsmålet om omkostningsneutralitet – navnlig anført, at der hverken i parternes hovedaftale eller på andet grundlag er belæg for klagers opfattelse om en intention om omkostningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK. Klager har bevisbyrden herfor, og den er ikke løftet.

Det følger ikke af ordlyden i § 8, stk. 4, at overgangen fra VOK til STOK skal ske ud fra et princip om omkostningsneutralitet, og et sådant princip følger heller ikke af forhistorien til bestemmelsen. Det bemærkes herved, at spørgsmålet blev drøftet under overenskomstforhandlingerne i 2000-2001, og der blev – i modsætning til, hvad der gælder den modsatte vej (overgang fra STOK til VOK, jf. § 7, stk. 12, i STOK) – ikke indsat nogen bestemmelse herom, hvilket var et bevidst valg.

De eksempler på overgang fra VOK til STOK, som er baseret på princippet om omkostningsneutralitet, er alle sket i enighed, jf. § 8, stk. 2. Eksemplerne er derfor ikke relevante for denne sag, hvor overgangen ikke sker i enighed efter § 8, stk. 4.

At der ikke gælder et princip om omkostningsneutralitet, understreges af, at klagers krav ved overenskomstforhandlingerne i 2014 om at få indsat en bestemmelse om omkostningsneutralitet blev afvist. Bemærkningen til § 8, stk. 4, er formuleret som en rimelighedsløsning, der skal tilgodese både medarbejderne og virksomhedens drift. Klager forsøger via denne retssag at opnå det resultat, som klager ikke kunne opnå ad forhandlingens vej. SDC har i øvrigt til fulde levet op til Jesper Scharffs erklæring af 6. marts 2014.

De indklagede har – for så vidt angår spørgsmålet om deres pligt til at inddrage Finansforbundet med at finde rimelige løsninger – navnlig anført, at § 8, stk. 4, sidste pkt., ikke regulerer spørgsmålet om, hvem af parterne, om nogen, der skal tage initiativet til at inddrage den anden part med henblik på at finde rimelige løsninger. Bestemmelsen giver derfor ikke støtte for klagers synspunkt om, at initiativpligten er hos de indklagede, og de indklagede har ikke

under forhandlingerne i denne sag accepteret klagers synspunkt. Det forhold, at SDC ønskede at overgå til STOK, pålægger heller ikke SDC eller FA en initiativpligt.

I øvrigt var Finansforbundet i den relevante periode inddraget med at bistå med at finde rimelige løsninger, herunder ved to mæglingsmøder forud for den lokale implementeringsproces og ved tre møder, efter at SDC's udspil til overgang forelå. Finansforbundet havde selv haft mulighed for at tage initiativ til at bistå yderligere, hvilket Finansforbundet ikke har benyttet sig af. Finansforbundet har heller ikke, efter at FA den 3. september 2014 inddrog forbundet, udtrykt vilje eller interesse for at bistå med rimelige løsninger.

De indklagede har – til støtte for de subsidiære påstande om bortfald af bod eller om betaling af beskeden ordensbod – navnlig anført, at sagen i sin helhed drejer sig om fortolkning af en bestemmelse i hovedaftalen, som aldrig har været anvendt, endsige været genstand for fortolkning og tvist. Ifølge Arbejdsrettens faste retspraksis herom betyder det, at hverken virksomhed eller organisation pålægges bod. Der kan maksimalt blive tale om en ordensbod.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

1. Problemstillingerne

Sagen, der angår Skandinavisk Data Center A/S' (SDC's) overgang fra en virksomhedsoverenskomst (VOK) til en standardoverenskomst (STOK) pr. 1. oktober 2014, rejser to spørgsmål om fortolkning af § 8, stk. 4, i den dagældende hovedaftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og Finansforbundet om overgang fra VOK til STOK i tilfælde, hvor parterne ikke er enige om overgangen og principperne herfor.

Spørgsmålet er for det første, om § 8, stk. 4, skal forstås således, at overgangen fra VOK til STOK skal ske ud fra princippet om omkostningsneutralitet. Som Arbejdsretten har forstået det, indebærer dette princip kort sagt, at overgangen til STOK samlet set ikke må forringe medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår i henhold til VOK. Herom henvises til punkt 2 nedenfor.

Spørgsmålet er for det andet, om § 8, stk. 4, skal forstås således, at arbejdsgiveren eller FA er forpligtet til på eget initiativ at inddrage Finansforbundet i forbindelse med tilvejebringelsen af en rimelig overgangsløsning, jf. punkt 3 nedenfor.

2. Spørgsmålet om omkostningsneutralitet

Det fremgår af den dagældende hovedaftales § 8, stk. 4, at parternes overenskomstforhold erstattes af STOK i tilfælde, hvor der ved to på hinanden følgende overenskomstfornyelser ikke kan opnås enighed om fornyelse af VOK. Det fremgår ikke af bestemmelsens ordlyd, at overgangen til STOK skal ske ud fra princippet om omkostningsneutralitet. Det bemærkes herved, at et sådant princip ikke efter en naturlig sproglig forståelse kan udledes af udtrykket ”rimelige løsninger” i § 8, stk. 4, sidste pkt.

Det kan efter bevisførelsen ikke lægges til grund, at parterne ved indførelsen af § 8, stk. 4, i 2001 havde en fælles forståelse af, at princippet om omkostningsneutralitet skal anvendes ved overgang fra VOK til STOK. Den omvendte situation om overgang fra STOK til VOK blev i den forbindelse udtrykkeligt reguleret med en bestemmelse i STOK (§ 7, stk. 12, i STOK 2014), hvorefter der ikke ud fra en bruttolønsbetragtning, dvs. løn inkl. arbejdsgiverens pensionsbidrag, kan ske lønedsættelser som følge af overgang til det nye lønsystem. Spørgsmålet om vilkårene for overgang fra VOK til STOK i tilfælde af uenighed blev drøftet, men parterne valgte ikke at indsætte en tilsvarende bestemmelse vedrørende overgang fra VOK til STOK, hvilket efter Kim Erdmanns forklaring skyldtes, at man ikke ønskede at begrænse den decentrale overenskomstudvikling.

Det kan ikke lægges til grund, at der har udviklet sig en praksis, hvorefter overgangen fra VOK til STOK i tilfælde af uenighed skal ske ud fra princippet om omkostningsneutralitet. Det bemærkes herved, at de fremlagte eksempler på overgang fra VOK til STOK, hvor dette princip er anvendt, angår den situation, hvor parterne var enige om overgangen og principperne herfor, jf. hovedaftalens § 8, stk. 2.

Bemærkningen til den nugældende hovedaftales § 8, stk. 4, der udspringer af overenskomstforhandlingerne i 2014, giver heller ikke grundlag for fastslå, at overgangen skal ske efter princippet om omkostningsneutralitet. Det skyldes allerede den omstændighed, at bemærkningen først trådte i kraft den 1. januar 2015, hvorfor den ikke finder anvendelse på denne sag, der angår overgang fra VOK til STOK i 2014. Efter bevisførelsen, herunder FA's afvisning af Finansforbundets krav under overenskomstforhandlingerne om at indføre et princip om omkostningsneutralitet, kan det endvidere ikke lægges til grund, at parterne havde en fælles forståelse af, at bemærkningen udtrykte et allerede gældende princip om omkost-

ningsneutralitet ved overgang fra VOK til STOK efter den dagældende hovedaftales § 8, stk. 4.

Arbejdsretten finder sammenfattende, at § 8, stk. 4, i den dagældende hovedaftale ikke skal forstås således, at overgangen fra VOK til STOK skal ske ud fra princippet om omkostningsneutralitet. Overgangen kan således godt ske, selv om medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår samlet set forringes ved overgangen, og selv om arbejdsgiveren f.eks. ønsker at gå over til STOK for at forbedre konkurrenceevnen. Det, som klager i øvrigt har anført, herunder vedrørende erklæringen af 6. marts 2014 fra SDC's administrerende direktør Jesper Scharff, kan ikke føre til en anden vurdering.

Efter det anførte har SDC ikke overtrådt den dagældende hovedaftales § 8, stk. 4, ved at overgå fra VOK til STOK uden at anvende princippet om omkostningsneutralitet.

3. Spørgsmålet om inddragelse af Finansforbundet

I den dagældende hovedaftales § 8, stk. 4, sidste pkt., er det fastsat, at "Organisationerne bistår" i perioden med at finde rimelige løsninger. Den periode, der sigtes til, er mellempærioden fra udløbet af den opsagte VOK, indtil STOK får virkning 6 måneder senere. Bestemmelsen vedrører således perioden, efter at de lokale parter (virksomheden og tillidsrepræsentanterne) forgæves har forhandlet om fornyelse af VOK, og efter at der forgæves har været mægling herom under inddragelse af FA og Finansforbundet.

Arbejdsretten finder, at udtrykket "Organisationerne bistår" ikke efter en naturlig sproglig forståelse indebærer, at arbejdsgiveren eller FA skal tage initiativ til at inddrage Finansforbundet med henblik på bistand til rimelige løsninger. Det bemærkes herved, at det i givet fald havde været nærliggende at angive frister for inddragelse af Finansforbundet i lighed med de frister, der i § 8, stk. 3, er fastsat vedrørende mægling. Der er ikke oplyst noget om baggrunden for bestemmelsen, der indebærer, at bestemmelsen skal forstås på den måde, at arbejdsgiveren eller FA skal tage initiativ til at inddrage Finansforbundet i arbejdet med at finde rimelige løsninger. Der er heller ikke grundlag for at fastslå, at FA har accepteret denne forståelse af bestemmelsen under forhandlingerne med Finansforbundet i denne sag.

Arbejdsretten finder herefter, at bestemmelsen i den dagældende hovedaftales § 8, stk. 4, sidste pkt., i overensstemmelse med sin ordlyd skal forstås således, at organisationerne står til

rådighed, hvis de lokale parter (arbejdsgiveren eller tillidsrepræsentanterne) anmoder henholdsvis FA eller Finansforbundet om at yde bistand med at finde rimelige overgangsløsninger. Der er med andre ord ingen forpligtelse efter bestemmelsen til at inddrage organisationerne med henblik på forhandling om rimelige overgangsløsninger.

Der er efter den anførte fortolkning af den dagældende hovedaftales § 8, stk. 4, sidste pkt., ikke grundlag for at fastslå, således som FTF har gjort gældende, at SDC eller FA har handlet i strid med bestemmelsen ved ikke at have inddraget Finansforbundet i fornødent omfang i arbejdet med at finde rimelige overgangsløsninger.

4. Konklusion

Arbejdsretten tager de indklagedes principale påstand om frifindelse til følge.

Thi kendes for ret:

Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Finanssektorens Arbejdsgiverforening for Skandinavisk Data Center A/S frifindes.

I sagsomkostninger for Arbejdsretten skal FTF for Finansforbundet inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 2.000 kr. til Arbejdsretten.

Oliver Talevski